

S A M B A N D

SAMBAND

is a quarterly magazine devoted to old country folk-lore, tradition, and history. Also historical and biographical sketches from Valdres settlements in America. Subscription price including membership in Valdres Samband \$1.00 a year.

Published by Valdres Samband
at 425-429 South Fourth Street,
Minneapolis, Minnesota.

SAMBAND

NR. 3

SEPTEMBER

1927

Bear Creek

GAMMEL VALDRESBYGD I MOWER CO., MINN.

DETTE nybygge — Bear Creek Settlement var dets gjængse navn — blev grundlagt sommeren 1854. De første nybyggere kom i to særskilte tog fra de ældre bygder i Dane county, Wis. Befordringsmidlene var naturligvis "covravogner" trukket av okser. Buskaben bestod av kuer

Ole O. Finhart

Mrs. Ole O. Finhart

og sauer, og bak vognene var der laget rum for høns og tildels smaagriser.

Den ledende mand var Ole O. Finhart, som var født i Sør-Aurdal den 7de januar 1824 og kom til Dane county, Wis., i 1848. Han hadde nytt forholdsvis god skoleundervisning i Norge, og i Wisconsin gik han en tid paa engelsk skole. Desuten var han kirkelig interessert, saa han hadde

betingelser for lederskap. Ifølge *A Brief History of the Bear Creek Community* forfattet i 1914 av Lars G. Hanson og Ole Jorgens, bestod de to indvandretog av følgende 36 personer:

Ole Olson Finhart (Finhart i Minnesotas *Blue Book*) fra Sør-Aurdal.

Ole Simonson Jobraaten og hustru Liv samt barnene Simon, Beret og Syver fra Bægnadalen, Sør-Aurdal.

Ole Olsen Hovda og hustru Kari (født paa gaarden Boen) samt barnene Ole, Kari, Syver, Hermand, Arne, Engebret og Guri fra Reinli, Sør-Aurdal.

Amund Lindelien og hustru Marit fra Bagn, Sør-Aurdal, og datteren Berit, født i Wisconsin.

Anders A. Lybeck og hustru Sigri samt datteren Kari fra Bagn i Sør-Aurdal.

Ole Olsen Sjurud fra Etnedalen, Sør-Aurdal, hans hustru Magdalena fra Reinli og barnene Trond og Anne, født i Wisconsin.

Hans Andersen fra Gamlemoen, Bægnadalen, og hustru Ragnhild, født Berg, Etnedalen, Sør-Aurdal.

Nils Syversen (Moen) fra Bagn, Sør-Aurdal, og hustru Elen fra Land.

Amund Johnson (Klastolen) og hustru Anne fra Etnedalen, Sør-Aurdal, Ole Julsen og en ung kvinne som han var forlovet med. De blev ikke gift, og nedskriveren vet ikke hendes navn.

Knud Nilsen (Haugerstuen) fra Nord-Aurdal.

Syver Olsen Skalshaugen og hans bror Erland, begge fra Bagn, Sør-Aurdal.

Hele følget slog straks leir jaa Sec. 9, T. 103, R. 14 (Frankford). Saa gjaldt det for mandfolkene at finde land som huet dem. Foruten de nyankomne skal der i hele Frankford township ha været bare 16 hvite mennesker. Noget av landet var beslaglagt av spekulanter og ved soldaterreservasjoner, men der var endda nok at ta av. Det fortælles at det lykkes landsøkerne at vælge land uten alvorlig trøtte.

Ole Simonson og tre andre familiefædre bygget et fælles bjelkehus paa hans land, og der bodde de sammen den første vinter. Huset var 22x16 fot of 12 fot høit. Taket var laget av bark og torv. Her blev koloniens første barn født den 2den november 1854 — en datter av Nils Syversen (Moen) og hustru Elen. Allerede den anden vinter — 1855-56 — blev der i dette hus holdt engelsk skole av en Mrs. Henry Moore. Nok et bevis paa hvor forhippet de norske nybyggere ofte var for at faa engelsk skole i sin midte.

Disse nybyggere var kraftige mænd og kvinder i sine bedste aar. Men fattigdom og mangel paa fortjeneste satte deres kræfter og deres mod paa en haard prøve. Nogen unge mænd syntes de var meget heldige da de fik fra 25c til 50c dagen for at hugge gjerdefang og maatte gaa 6 mil morgen og aften til arbeidsstedet. En gang var der i hele nabolaget ikke hvetemel nok til at bake et brød. Da kjørte Ole Finhart med sine okser til Decorah for at kjøpe mel. Men der var i hele byen ikke et pund hvetemel til salgs.

Han maatte nøje sig med en sæk maismel, som han delte med sine trængende naboer. Miss Kari Hovda, som senere blev Mrs. Ole Finhart, arbeidet hos en amerikansk familie for kosten, og skjønt hun slet haardt hele dagen var hun endda glad — hun beholdt jo livet mens dette stod paa.

At behandle bygdens historie i sin almindelighet vilde føre os utenfor vor opgave. Altsaa innskranke vi os til hvad der kan være av særlig interesse for valdreser.

Miss Kari Hovda var født i Reinli, Sør-Aurdal, Valdres, den 25de mars 1833 og kom til Dane county, Wis., i 1852. Da tiden kom at Ole O.

DEN FØRSTE KIRKE I BEAR CREEK

Valdresbygdens første kirke staar endnu paa Sever Temansons farm og siges at være den ældste bygning i Mower county

Finhart og Kari vilde gifte sig kjørte de med okser til St. Ansgar for at faa pastor C. L. Clausen til at utføre vielsen. Men da de kom frem var pastor Clausen paa langtur. Saa kjørte de til en fredsdommer i Fillmore county og blev egtevidd paa verdslig vis. Dette skedde i 1855. De fik otte barn — Ole, Olaus, Caroline, Martin, Matilda, Adolf, Syver og Sorina.

De første nybyggere i Bear Creek trak i aarenes løp en mængde folk fra Valdres til dette strøk. Her skal nævnes en del av dem:

1855

Halvor Olsen Klastolen og hustru Johanna samt Kjersti Klastolen fra Etnedalen, Sør-Aurdal.

Christen Tuff fra Vestre Slidre, Valdres, og hustru Anna fra Lier.
Nils Nilsen Haugerstuen fra Nord-Aurdal og hustru Anne.

1856

Gulik Erlandsen Dalen, hans far Erland fra Bruflat, Etnedalen, Sør-Aurdal, og hustru Kari Syversdatter Kirkeberg Moen, fra Bagn.

Jonas Nelsen Berg med hustru og døtrene Ragnhild og Kirstin fra Etnedalen, Sør-Aurdal.

Marit Halvorsdatter Milevandet fra Bagn, Sør-Aurdal.

Halvor Johannesen Vig (Week), hustru Jorand (født Haugerstuen) og barnene Johannes, Siri, Ragnhild og Kari fra Nord-Aurdal.

Ole Lunde, Nils Lunde, Peder Huset, Gulbrand Renna og Anders Torhaug fra Nord-Aurdal.

John Amundsen Lindelien fra Hedalen, Sør-Aurdal, hustru Beret Knudsdatter fra Bagn, Sør-Aurdal, og deres barn Thora, Ole, Gulik og Gunhild.

1857

Helge Johnson og hustru Barbra fra Wisconsin. Helge var født i Nord-Aurdal.

1858

Amund Finhart og hans søster Sigrid fra Bagn, Sør-Aurdal.

Ole Sørflaten med hustru Olia og et guttebarn ved navn Ole fra Sør-Aurdal.

Anders Halvorsen Milevandet og hustru Olia (født Finhart) fra Bagn, Sør-Aurdal.

1861

Dette aar kom der mange til Bear Creek like fra Valdres.

Gutorm Hansen Modalen med hustru Kjersti og barnene Else, Lars, Beret, Hans, Kari, Christi, Gunhild Maria og Anne Christine fra Bægnadalen, Sør-Aurdal.

Engebret Sorben med hustru Kari og barnene Ole, Beret og Anton fra Bagn, Sør-Aurdal.

Knud Knudsen Østgaarden og døtrene Ingeborg og Sigri fra Reinli, Sør-Aurdal.

Trond Arneson fra Nord-Aurdal.

Syver Skaran med hustru Marit og flere barn fra Reinli, Sør-Aurdal.

Ole Jorgens fra Reinli, Sør-Aurdal. Han udmerket sig siden ved sit grundlæggende arbeide i Otter Tail county, Minn.

1862

Nils Julson fra Nord-Aurdal.

Engebret Nelson Haugerstuen med hustru Aaste og barnene Nels, Haldor, Erik og Siri var oprindelig fra Nord-Aurdal men kom til Bear Creek fra Iowa.

1863

Jorgen Olsen Hellingen (Jorgens) med hustru Secil (født Hagen) og barnene Eilif, Siri, Sigrid og Halvor fra Reinli, Sør-Aurdal.

* * *

De ledende mænd i Frankford township var valdreser. Ole O. Finhart var dets første embedsmand, idet han blev valgt til supervisor. Nogen aar senere blev Ole Jorgens valgt til fredsdommer. Mr. Bostwick mistet derved sit embede, og han sa ved den anledning at han, en gammel mand, aldrig i sit liv havde set slikt — det var bent frem "en vanære for Frankford township at vælge en uvidende utenlandsk gut til et dommerembede." J. H. J. Week blev valgt til konstabel.

Ovennævnte hus som høsten 1854 blev bygget paa Ole Simonsons land til midlertidig hjem for flere familier er av stor historisk interesse. Det er allerede nævnt at der i samme hus blev holdt engelsk skole vinteren 1855—56. Den 22de juni 1856 holdt pastor C. L. Clausen gudstjeneste sammesteds — den første i dette strøk — og ved samme anledning blev der organiseret en norsk luthersk menighet. Pastor Clausen var formand og valdresen Gulik Dalen sekretær. Valdresene Ole O. Finhart og Ole Simonson blev valgt til trustees.

Ved denne gudstjeneste døbte pastor Clausen følgende valdresbarn:

Gunhild, datter av Nils Syverson Moen og hustru Elen, født den 2den november 1854 i det hus hvor hun blev døpt; og Marit, født den 6te mars 1856.

Ole, søn av Ole O. Finhart og hustru Kari, født den 10de april 1856.

Anne, datter av Hans Andersen Gamlemoen og hustru Ragnhild.

Engebret, søn av Amund Lindelien og hustru Marit.

Joseph, søn av Chresten Tuff og hustru Anne.

Valdresen Ole Simonson gav en halv acre av sit land for at bygge skolehus paa. Skjøtet er datert den 17de januar 1859.

Ole Simonson gav ogsaa menigheten et stykke land til begravellesplads. Han døde i 1864 og blev begravet dersteds. Paa dette sted blev der begravet ialt omkring 40 lik før menigheten i 1870 fik kirke og ny kirkegaard paa et andet stykke land som blev git av Ole O. Finhart.

I mai 1858 holdt pastor A. C. Preus konfirmationsgudstjeneste under et stort eketræ i Rock Dell, og kirkefolket i Bear Creek benyttet sig av denne anledning. Følgende valdresbarn blev da konfirmert:

Ole Simonsons barn Beret og ———

Halvor Weeks døtre Siri og Ragnhild.

Ole Olsen Hovdas barn Engebret og Gudrid.

John Amundsen Lindeliens barn Gunhild og Gulik.

Flere valdresbarn blev døpt ved denne gudstjeneste, men nedskriveren kjender ikke til deres navn.

Under borgerkrigen "blev alle vaabenføre mænd i Bear Creek indskrevet for militærtjeneste," og flere lot sig hverve som frivillige. Av valdreser kan nævnes Ole O. Finhart, Arne Hovda, Syver Simonson, J. H. J. Week, Nels Syverson og Engebret Hovda.

Ole O. Finhart, som sagt den ledende mand blandt bygdens grundleggere, blev i 1872 valgt ind i Minnesotas legislatur og var medlem av representanthuset fra den 7de januar til den 7de mars 1873. Han døde den

Nybyggeren pløier

28de januar 1898. Hans hustru, født Kari O. Hovda, døde den 18de februar 1913.

Her passer det at ta like-som et overblik over livet i Bear Creek - bygden fra 1854 og nedover et snes aar eller saa.

Bygden ved Bear Creek maatte finde sig i mange av de vanskeligheter som var fælles for de fleste norske nybygger i Amerika. Med

prestelig betjening var det smaat og uregelmæssig indtil 1861, da past. L. Steen blev antat som fast prest sammen med nabomenigheter. Forfatteren av ovennævnte bok klager over at pastor Steen ikke blev "fortrolig" med folket. Han hadde vokset op i en "aristokratisk familie." Paa embeds vegne kommanderte han sine menighetslemmer. "Dette sindelig viste han naar han bad en kvinde gi ham en kop kaffe eller børste hans frak, saa vel som naar han præsiderte ved et forretningsmøte i menigheten. Ved de mindste smaa ting som ikke huet ham mistet han taalmodigheten og brøt ut i ubehersket tale." Det var da ikke saa underlig at "mange av hans mest alvorlige og trofaste menighetsstøtter tapte sin kjærlighet til ham."

Misstemningen fandt utløp derved at en svensk metodistprest ved navn Bjørk fik danne en menighet som vandt 15 familier i bygden. Han fik bygget kirke og prestegaard to mil nord for det nuværende Grand Meadow. Bjørk var en kraftig og slug mand, men forresten uvidende og uskikket til at være prædikant, og han maatte reise fra sin menighet. Metodistene sendte flere bra mænd som hans efterfølgere. Men da der i Steens sted kom andre lutherske prester, deriblandt J. A. Thorsen og O. A. Bue, kunde metodistmenigheten "ikke reddes eller forfremmes."

Bear Creeks omegn hadde jo allerede i 1854 nogen faa nybyggere. Men de var alle fattige, og naar "old settlers" trængte hjelp, saa blev der ikke gjort stor stas. Der var valdresjenter som fik lære det. En hyrejente var portner, vandbærer, klævasker, gulvvasker, husrensner, sykepleierske, og i somme hjem maatte hun kalkvaske værelsene. Med arbeidstiden var det ikke bestemt. Som oftest maatte hun staa op klokken fire om morgenen og arbeide til sent paa kveld — ofte til midnat. Hendes soveværelse blev aldrig ophetet. Tildels maatte hun sove paa mørkloftet hvor sneen føk ind og dækket sengklærne. Det var en undtagelse fra regelen hvis en norsk hyrejente fik være sammen med en jenkifamilie i dagligstuen med mindre husets arbeide krævet det. Hun fik ikke opvarte ved bordet — bare komme til døraapningen til spiseværelset med den mat hun hadde kokt. Der blev hun møtt enten av husmoren selv eller en anden utnævnt eller fortrinsberettiget dame som tok maten fra hendes hender og serverte

den. Denne tilstand varte mere end ti aar. De norske piker og deres forældre maatte finde sig i disse plager og denne nedværdigelse paa grund av fattigdom. Men forældrene sa ofte: "Var vi ikke saa pengelaus og i slik knipe, saa vilde vi heller ha vore døtre til at mate svin og melke kuer end at være nedværdigede jenkittjenere."

Inden faa aar blev der avlet ikke litet hvete. Men at faa den solgt, det var en sak for sig. Det var 60 mil til Winona, nærmeste markedsby. Ingen veier, ingen broer, og naar det gjaldt at kjøre et lass hvete — med okser naturligvis — til Winona, saa kunde turen i tilfælde av regnveir ta op til 2 uker. Hvetepriisen tidlig i 60-aarene var omkring 50 cents bushelen. Oftest betalte hvetekjøperen med varer som var saa daarlige at de ikke kunde sælges i Østen. Forfatteren avfører et eksempel: "Sommeren 1861 kjøpte jeg et par laage splitlærsko for 2 bushels hvete til 50 cents bushelen. I 1863 kjøpte jeg en liten kokeovn som i partier ikke var værd mer end 4 dollars, og jeg gav 40 bushels hvete. Bare snaue ovnen uten tilhørende kokeapparater. Prisen i kontant skulde være 37 dollars. Altsaa var hvetepriisen nu næsten dobbelt saa høi som før, men min ovn var mere end 600 procent over dens virkelige værdi. Borgerkrigen var i gang, og dette forringet pengeværdien.

Egg blev solgt til 5—8 cents dusinet, og smør til 8—10 cents pundet, altid mot varer — kaffe, te, sukker, naaler, traad, kaliko osv. Handelsmanden tok hvad han fandt for godt, og farmeren maatte nøie sig med hvad han blev budt eller ta smørret og eggene med sig hjem igjen."

Befolkningen i Bear Creek gjorde sig flid med at indrette sig efter forholdene for at slaa sig igjennem. Kaffe og sukker var omtrent den eneste luksus paa bordet. Av sukker kjøpte de ikke meget, da de snart lærte at avle sukkerrør (sorghum) og lave melasses. Her og der ute paa farmene var der melassepresser med tilhørende kokeri for at koke saften til melasse — en velmakende og meget sund sirup.

De holdt sauer, og kvindfolkene hadde det travelt med at spinde og væve, og der gik ikke mange penger ut til kjøp av klær i byen. Næsten hver familie hadde en hjemmegjort vævstol, og denne stod i et hjørne i dagligstuen. Naar en kom ind i disse tarvelige hjem blev en møtt av taktfaste slag fra slagbommen i væverskens kraftige hender, enten denne var husmoren selv eller en av døtrene. I et andet hjørne av stuen stod rokken som hadde

Hveten kjørtes seksti mil til nærmeste markedsby

det travelt med at skaffe garn ut av uld og lin som blev frembragt paa farmen. Nogen av barnene sat gjerne og kardedet uld og laget ruller for rokken.

I det samme lille hus og paa det samme gulv hvor der var vævstol og rok holdt maaske husets herre paa at tælle paa en træblok som skulde bli okseaaak — og ikke at forglemme de svære klaver som skulde gaa ind i aaket.

Endnu har vi ikke en fuldstændig beskrivelse av husfiden i disse tidlige bjælkehus: Ofte var der ved bordet en mand eller kvinde som sydde klær av det hjemmevævede tøj; og endelig maa nævnes en skoffikker, som hadde et høist nødvendig arbeide at utføre.

Om søndagen blev denne selvsamme stue ofte et møtested for selskabelig samvær, søndagsskole eller almindelig gudstjeneste. Det var trangt ved slike anledninger — de største stuer var 16 fot brede og 18 eller 20 fot lange. Men de gode nybyggere trøstet sig med, at "hvor der er hjertorum der er ogsaa husrum."

Denne koloni hadde duelige mekanikere saa vel som farmere. Mange av dem var snekkere. Der var flere grovsmeder, en dreier, et par vognmakere, tre garvere og skomakere, flere murmestre, og hver eneste mand kunde tælle en stok og passe den ind i en væg.

I dette sterke norske strøk er der intet stednavn som tyder paa hvem der er markens uidskrænkede herrer. Nordboen kan modig trodse alle stormer paa fjeld og hav, han kan leke paa polens evige ismarker; men naar han støter sammen med *mennesker som ikke er nordmænd*, da tar han som nybygger verdensmesterskapet i beskedenhet og ydmyghet. Han vrir gjerne bort sit eget navn saa det blir ukjendelig for hans egen bror — og den som gav et norsk navn til et postaabneri ute paa landsbygden blev anset for en vovehals. Her er maaske passende anledning for et par sidebemerkninger. Der var engang flere postaabnerier med norske navn, men da det blev ordnet slik at posten kjøres rundt og leveres til hvert enkelt hjem, blev tusener av postaabnerier avskaffet — og dermed navnene. Med ett slag blev saaledes en mengde norske stednavne strøket. Norske stednavn er tildels blit fjernet uten nogen gyldig undskyldning. Hvorfor stryke "St. Olaf" i Syd Dakota og sætte "Baltic" i stedet? Stavemaaten har ogsaa sine vanskeligheter. Naar "Braaten" blir til "Brooten" paa papiret, saa minder det saa uhyggelig om "brute" (bæst).

Den 22de juni 1924 blev der holdt fest i Bear Creek til minde om 70-aarsdagen for nybyggets grunnleggelse. Hovedtaleren var Mrs. Manley Fosseen (se hendes billede og livsskildring i *Samband* for juni 1927), som var født og opvokset i denne egn. Tre av de valdreser som kom til Bear Creek i 1854 var tilstede, nemlig Herman Hovda, S. O. Simonson og Miss Kari Lybeck.

Dr. Nils Remmen

Ved DR. G. A. TORRISON

Mindetale holdt i det norsk-amerikanske hospital i Chicago ved et møte for sammes lægestab

“DER er mænd og grupper av mænd,” sier Robert Louis Stevenson, “som staar over den almindelige mengde: soldaten, matrosen, ikke sjelden hyrden, kunstneren sjelden, lægen som en regel.”

Dr. Remmen hørte til de mænd som staar høiere end den store mengde. Han stod over og adskilt fra gjennemsnittsmennesket i sit høie livssyn, sin omsorg for andre og en næsten lidenskabelig kjærlighet til det som er skjønt.

De personlige egenskaper som bestemte hans karakter og personlighet var netop de som utgjør den ideale læges karakter og personlighet — offervillighet, skjønnsomhet, hensynsfuldhet, freidighet, vennesælhet, mod — og muligens det fornemste av alt — ærlighet, var nogen av disse egenskaper.

Dr. Remmen var offervillig — offervillig i sit mellemværende med patientene og offervillig likeoverfor sine kollegaer. Mangen trængende patient nøt godt av hans gavmildhet, og mange av lægestanden kan bevidne at patienter som de henviste til ham i tilfælde av øiensygdome ofte kom tilbake til dem med en bedre mening om dem end de før hadde hat.

Skjønnsom og hensynsfull var han. Dette er av stor betydning for en læge, da der ofte kræves fortrolighet mellem ham og hans patient. I mit mere end 40-aarige fortrolige bekjendtskap med ham har han aldrig brutt et hemmelighetsløfte.

Dr. Remmen var freidig og vennesæl og hadde et lyst sind, saa han spredte freidighet og godt haab hvor der var legemlig smerte. Hvis hans patient var bekymret over sin sygdome, saa vilde dr. Remmen altid fremholde den lyse side og si et opmuntrende ord. Selv i sin egen sidste langvarige sygdome var han freidig og behersket og modig, skjønt han godt visste at enden ikke var langt borte.

Jeg sa dr. Remmen hadde mod — og mod hadde han, legemlig, aandelig, sædelig mod. Hvor samvittigheten pekte paa veien, der gik han bestandig. Han var ikke den mand som vinglet hit og dit naar der kom nye griller eller folkemeningen skiftet. Skjønt han til en grad var følelsesmenneske, saa satte hans sunde sans og gode dømmekraft ham istand til at beholde likevegten. Tok han standpunkt, saa stod han fast, ja klynget sig til sin stilling med en seighet som for hans motstandere stundom kunde se ut som trodsighet. Ved behandlingen av sine patienter hadde han sædelig kraft til at gjøre hvad han syntes var ret at gjøre, og han hadde bestandig ærlighet og mod til ikke at tilraade at der blev gjort noget som han trodde ikke vilde gavne hans patient. Penger eller andre lavtliggende midler kom

aldrig i betragtning naar han avgjorde en sak. For ham var lægevidenskapen en profession, ikke bare forretning. Saaledes uttalte han sig skarpt mot pengegriskhet i hans profession og imot teorier og skoler som falskelig foregir at være egte vare under høitrvædende videnskabelige titler som bare narret et lettroende publikum.

Dr. Remmens forældre kom fra Valdres, Norge, tidlig i 50-aarene og bosatte sig i Goodhue county, Minn. Her blev Nils Remmen født den 6te mai 1863. Han tilbragte guttearene paa farmen og gik paa almueskolen. Som gut var han kraftig bygget og glad i alskens idræt, især naar det gjaldt styrkeprøver. Brytning holdt han særlig av, og paa lekepladsen utenfor skolen slog han ofte gutter som var større end han i bakken, da han var baade sterk og behændig. Han gik paa skole ved St. Olafs Skole (nu college) i Northfield. Siden fik han ansættelse i et apotek dersteds. Der var det maaske han bestemte sig paa at vælge medicin som fagstudium. Han visste at det gjaldt at ha gode forkundskaper, saa gik han høsten 1881 til Luther College i Decorah. Her blev jeg først kjendt med ham. Han var da 18 aar gammel. Som student ved Luther College vandt han mange venner. Hans prægtige utseende, hans pene antræk, hans spøkefuldhet, hans beskedne opførsel, hans tiltrækkende personlighet i det hele tat, parret med karakterfasthet, vandt yndest blandt de medstudierende som kjendte ham bedst. Tidlig i sofomoraaret forekom det mig at han noget pludselig forlot skolen for straks at ta fat paa det medicinske studium. Ludvig Hektoen, som nu er berømt, hadde været vor skolekamerat ved Decorah, men høsten 1884 gik han til College of Physicians and Surgeons i Chicago. Dette hadde maaske noget at gjøre med Remmens valg av netop denne skole. Efter treaarig studium ved College of Physicians and Surgeons, som nu er en del av Illinois Universitet, tok han i 1887 avgangseksamen. Straks aapnet dr. Remmen kontor som professionel læge paa May og Erie streets. Efter en toaarig praksis reiste han i 1889 til Wien for videre studium. Dersteds hadde jeg den fornøielse at bo i samme værelse som han, og fra vort ophold i Wien det aar hadde vi mange fælles minder som det ofte var os kjærnt at oppfriske.

Ved sin tilbakekomst til Chicago høsten 1890 optok han atter sin praksis i samme lokale som før. Den 1ste januar 1891 blev han egtevidd til mit søskendebarn, Miss Inga Halvorson fra Manitowoc, Wis. Hun overlever ham.

Hans praksis vokste hurtig, og om nogen aar fandt han at det tok paa helsen. Han kom da til at tænke paa en specialitet som en mindre anstrengende maate at skaffe levebrød, og saa vilde han bli istand til at utføre bedre og grundigere arbeide. Han valgte at bli øienlæge, og i 1885 reiste han utenlands for at studere øiensygdommer. Det meste av tiden tilbragte han i Kjøbenhavn og Wien. I de paafølgende aar fortsatte han sit professionelle studium paa forskjellige steder i vort land.

Som øienlæge stod dr. Remmen i forbindelse med flere hospitaler og austalter, blandt hvilke var dette — det norsk-amerikanske. I mange aar

var han kirurg ved Illinois Eye and Ear Infirmary og var medlem av flere lokale, stats og nationale øienlægeforeninger.

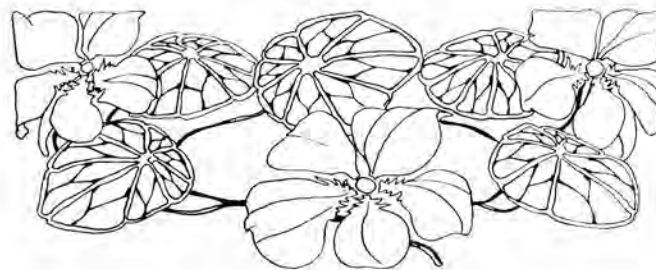
Dr. Remmen skrantet i de senere aar. Kronisk, verkende luftrørbetændelse, som hadde plaget ham i flere aar, hadde uten tvil indflydelse paa hele legemssystemet. Hans omfangsrige praksis tok ogsaa haardt paa kræftene. Han blev offer for en lumsk sygdom, leukaemia, hvis væsen man har kun litet rede paa, og den 28de februar 1926 døde han i Fairhope, Ala., hvor han hadde sit vinterophold.

Hans bortgang efterlot et tomrum, især i denne bydel, hvor hans egen-skaper baade som menneske og læge samt hans kundskapsrigdom og dygtighet i det særskilte fag han hadde valgt sig, vandt mange venner og vel-yndere.

Denne lille skitse av dr. Remmen vilde bli høist mangelfuld hvis der ikke blev sagt noget om de mange ting som interesserte ham utenom hans profession og som beriket hans liv og forøket hans livsglæde. Han var især meget glad i kunst og blev ikke saa litet av en kunstkjender. Hans hjem, som han elsket saa høit og hvor det var ham en glæde at beverte hans og hans hustrus talrike venner, var i grunden et litet kunstgalleri. Her la han sine bekymringer tilside og fandt ro og vederkvægelse i sin vakre samling av malerier og andre kunstverker.

Dr. Remmen holdt av gode bøker. Han læste meget baade av engelsk og norsk literatur. Han var begavet med en god hukommelse og erindret hvad han hadde læst. Næst efter kunst og literatur kom politik og tidens begivenheter i hans interesse. I politik var han uavhengig. Roosevelt var hans ideal.

Dr. Remmen var interessert i kirken, og til det sidste holdt han fast paa den tro han hadde lært ved sin mors knæ.

Valdres Sambands Stevne i Fergus Falls

17de og 18de juni 1927

J. E. Haugen

Da formanden, J. E. Haugen, og undertegnede kom til Fergus Falls aftenen den 16de juni var alting færdig til Valdres Sambands stevne. Programkomiteen, M. O. Lien, John Rovang, John Boen, Andrew Anderson og C. K. Pederson, hadde ordnet alt paa det bedste. Commercial Club hadde en liste av værelser sikret for de tilreisende til meget rimelige priser. Mottagelseskomiteen hadde en del boy scouts til at veilede de fremmede til de anviste steder. Allerede om aftenen den 16de var en del reisende kommet. Vi kom os paa benene ganske tidlig fredag morgen den 17de og fandt klynger av valdreser staaende paa gatehjørnene ivrig samtalende og hilsende paa gamle kjendte. Medlemmer av mottagelseskomiteen var at se alle-vegne for at veilede enhver som vilde ha veiledning, og stevnet var begyndt. Før den bestemte tid, kl. 9, var folk samlet ved høiskolen for indskrivning og anvisning av losji. Tiden gik alt for hurtig blandt gamle kjendte og nye bekjendtskaper. Maaske er den største hygge ved disse aarlige stevner den, at man der træffer gamle kjendte og ungdomskamerater. Gamle minder dukker op, og man drages i mindet tilbake til ungdomsdagene.

Klokken 1.30 eftermiddag kaldtes det 28de aarsstevne til orden i det prægtige auditorium i høiskolen. En noksaa stor forsamling var tilstede. Efter avsyngelsen av "America" ved forsamlingen og felespil av Jens Nelson fra Hills, Minn., sang Miss Sadie Rovang "Du deilige Valdres," "Eg gjette Tulla" og "Kom bukken til gutten." Derpaa var der en tale av formand J. E. Haugen, der satte forsamlingen i endda bedre humør end den var. Han forestillet hon. P. M. Ree, mayor i Fergus Falls, en egte trønder omend født her. Han holdt en vakker velkomsttale paa godt norsk, ønsket valdresene velkommen, og gav os byens nøkle. Mayorens vakre tale og det faktum, at han var trønder, satte forsamlingen i meget oprømt stemning og foranlediget formand Haugen til at gjøre sit bedste for at la mayoren faa vite hvad slags folk valdresene egentlig er, og for at støtte sine egne uttalelser deklamerte formanden paa egte John Dahle-kjømeistarevis Fugleis dikt, "Valdris'n."

Det blev noget sent for forretningsmøtet, og det adjournerte til lørdag formiddag kl. 9 efter at ha overlatt til formanden utnævnelsen av valg- og resolutionskomiteer. Hilsen fra professor A. A. Veblen samt Nordmandsforbundet i Canada og dr. Bratrud, Warren, Minn., blev oplæst av

formanden. Forbundet indbød Valdres Samband til at holde sit næste stevne i Winnipeg. Likesaa indløp indbydelse fra Fargo Commercial Club, Fargo, N. Dak., at komme der næste aar. Lørdag indbød professor Torgeir Høverstad til Vangsprærien, Goodhue county. Indbydelsene blev overlatt til styret. Forsamlingen sang saa "Ja, vi elsker."

Klokken 5.30 satte man sig tilbords til en stilfuld banket servert av kvindeforeningen i First English Lutheran Church, S. J. N. Ylvisaker, prest. Et prægtig lokale, hvor 450 kan sitte tilbords paa en gang. Bord var sat for 300 for denne anledning, og de var vel fylt. De vanlige norske retter servertes, og Otness Orkester spilte. Formand J. E. Haugen var kjømeistare, og han klarte det godt. Et dusin blev kaldt paa for korte taler. A. M. Sundheim talte om sit besøk hos professor A. A. Veblen og foreslog at en hilsen sendes ham, hvilket blev vedtat ved reising. Mrs. Stortron og miss Sadie Rovang sang.

Lørdag kl. 9 formiddag blev følgende komiteer utnævnt: Valgkomite, John Rovang, Fergus Falls; J. J. Jorstad, Lisbon, N. Dak.; N. Halvorson, Hancock, Minn.; Ole Karlsgodt og N. M. Nelson. Resolutionskomite, A. M. Sundheim, Julius Kvello, Fargo, N. Dak. og T. E. Haugen, Webster, S. Dak. Saa var der felespil av Jens Nelson, musik av Aurdal Cow Band, sang av miss Sadie Rovang, rapport fra møtet i Starbuck ifjor og kassererens rapport. Subskription optoges paa kvartalsskriftet. Man fotografertes, og saa servertes en god middag i kirken.

Lørdag eftermiddag var der rapport fra valgkomiteen. Hele det gamle styre gjenvalgtes. Jens Nelson spilte og John Rovang sang "Kom no nordmen fraa haugar og dale." Formanden introducererte festtaleren, prof. Torgeir Høverstad, som Vangs-præriens største søn. Hans tale paa god valdresdialekt var værd at lytte til; et minde om de gamle pionerer.

Saa kom to smaagutter — Paul Mobrotten sang blandt andet "Paul paa Haugen" paa engelsk; ved pianoet var Rolf Nordahl Brum Haugen, formandens søn. N. T. Moen, formand for bygdelagenes fællesraad, bragte hilsen fra fællesraadet.

Resolutionskomiteen rapporterte ved A. M. Sundheim.

I resolutionene uttalte Valdres Samband sin tak og anerkjendelse for det hyggelige stevne; først og fremst til formanden, J. E. Haugen, for hans arbeide i forbindelse med vedlikeholdelsen av organisationen og hans anstrengende hverv som festleder; til Valdres Sambands andre embedsmænd for den støtte og det arbeide disse mænd nedlægger for at vedlikeholde forbindelse med sit bygdelfolk; til byen Fergus Falls, samt dens mayor, commercial club og skoleraad; til kvindeforeningen i First Lutheran Church for dens stræv med arrangementet av det vellykkede gjestebø; til alle som med taler, sang og musik deltok i programmet, samt til den lokale stevnekomite, M. O. Lien, John Rovang, John Boen, Andrew Anderson og C. K. Peterson.

Valdres Samband uttalte ogsaa tak til og paaskjønnelse av den norsk-amerikanske presse, som altid er rede til at avse spalterum og støtte bygde-

lagene i deres nationalarbeide. Uten denne velvillige støtte vilde det være umulig for bygdelagene at utføre sit arbeide, og vore blade fortjener til gjengjæld al den støtte bygdelagsmedlemmene kan yde dem.

Alle tilstedeværende valdreser blev anmodet paa det indstændigste om at indtegne sig som medlemmer av Valdres Samband og derved gjøre det mulig at vedbli utgivelsen av kvartalsskriftet *Samband*.

Man sang saa "America" og hævet møtet. Commercial club hadde arrangert en automobiltur i Fergus Falls' prægtige omegn. Efter denne morde man sig med at lytte til felespil. Jens Nelson var utrættelig, og hans vakre spil vil mindes længe av dem som var tilstede; likesaa J. O. Kvaales spil. Professor Anderson fra Petersburg, N. Dak., opvartet med egne valdresskrøner. Norgesfilmen "Norway, Past and Present" var en værdig avslutning paa et vellykket stevne.

Man kan si om bygdelagene hvad man vil, de er dog bærere av det som er bedst i det norske folk — de viser det særegne i folkekarakteren og folkelynnet. Valdresene har forsøkt at gjøre sine stevner til egne folkefester, og det er godt at se hvor unge og gamle, især de gamle, morer sig paa disse møter.

Vor formand, J. E. Haugen, er enestaaende som underholdende taler. Han kan som faa tolke alvor og spøk, bringe smil og latter, helst latter, i forsamlingen. Dette stevne trak store vekslere paa ham, ti han maatte tjene som festleder, taler og kjømeistare. Professor Høverstad var egentlig den eneste taler ved siden av ham. Alting bidrog til at gjøre stevnet i Fergus Falls meget vellykket. Vi sier tak for samværet og vel møtt til stevne næste aar.

—O. A. HAIN, sekretær.

Et vellykket valdresstevne i Renville county, Minn.

EN stor del av Renville county i Minnesota blev ryddet og bygget av valdreser. De fleste av disse nybyggere stammet vistnok fra Vang, og i det nordvestre hjørne av countyet fik det hele township navnet Vang. En stor kirke i dette township bærer ogsaa navnet Vangskirken. I alle retninger er der nu vakre, veldyrkede farme med tidsmessige bygninger som bærer vidnesbyrd om valdresfolkets arbeidsomhet og den dermed følgende velstand. Der hører man ogsaa den dag idag baade gamle og unge samtale paa klingende valdresmaal. I pionerdagene hadde et par svenske og en tysk familie bosat sig i denne valdresbygd, og det varte ikke længe, fortælles der, før baade svenskene og tyskerne talte valdresmaalet like saa flytende som folk der var kommet fra Valdres.

Gjennem aarene har naturligvis mange forandringer fundet sted. De gamle pionerers rækker tyndes, og det er i regelen et yngre slektled som nu

dyrker farmene. Mange har ogsaa solgt ut og er flyttet til andre steder. Men selv om valdresene ikke raader grunden alene, saa er de fremdeles i saa stor majoritet, at strøket maa betegnes som en av de største valdresbygder i Amerika.

I dette strøk bor der mange baade gamle og unge valdreser som aldrig har hat tid og anledning til at delta i Valdres Sambands aarlige stevner. Derfor begynte en del av dem at tænke som saa, at det vilde være hyggelig

Old Settlers blandt valdresene i Renville county
Fotografi fra Christianson Studio, Granite Falls, Minn.

at ha et valdresstevne i deres egen midte. Tanken slog an og en komite med mr. G. O. Gjevne som formand blev dannet og en farm med høie, skyggefulde trær rundt husene blev valgt som festgrund. Det besluttedes at stevnet skulde holdes søndag den 31te juli, og et ypperlig program arrangeres. Valdres Sambands formand, mr. J. E. Haugen, blev indbudt til at holde eftermiddagens festtale, og da mr. Haugen og hans hustru besluttet at kjøre med bil var de saa elskverdige at indbyde *Sambands* redaktør og hans hustru til ogsaa at ta del i turen.

Det er altid en deilig tur gjennom de mange byer og bygder i denne del av Minnesota, hvor saa mange tusener av landsmænd bor og bygger. Ganske vist var det et deilig landskap vore første pionerer saa naare de med

Rev. & Mrs. J. Gjerre sr.

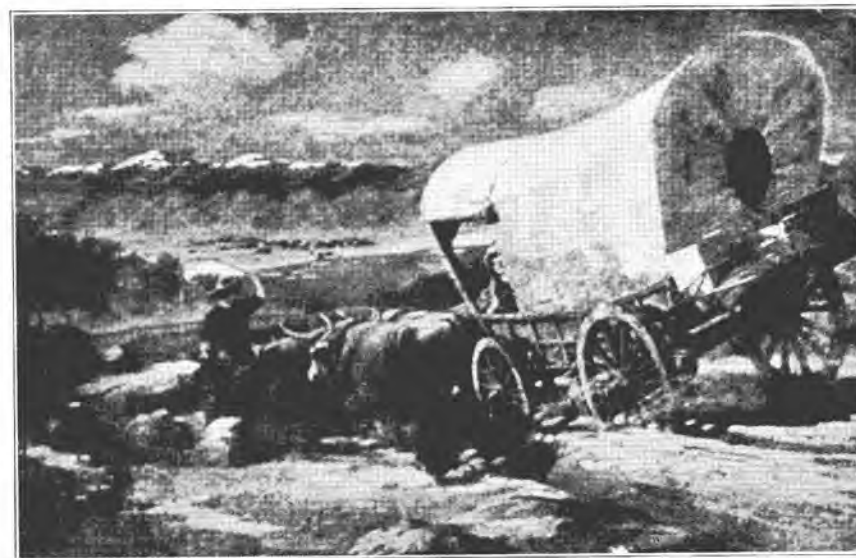
VALDRESSTEVNE I RENVILLE COUNTY, MINN., 31te JULI 1927

sine oksespand og prærieskomerter møisommelig strævet vestover mot solnedgangen. Men landskapet er vakkert idag ogsaa, maaske endnu vakrere. Men det er ikke det samme som pionerene saa. Baade landskapet og folkelivet har forandret sig. Indianerne er forsvundet, og som regel tænker ingen paa de blodige overfald vore tidligste nybyggere var utsat for. Der lever dog endnu mange som erindrer de frygtelige overfald av Sioux-indianerne, som begyndte den 7de august 1862 og hurtigt spredte sig over hele den store strækning fra New Ulm til Hutchinson og fra Fairfax til St. Peter. Mindst 446 nybyggere blev myrdet og en mængde kvinder og barn bortførtes som fanger, mens tusener flygtet til St. Cloud, Minneapolis, St. Paul, Hastings og Winona.

Man mindes disse blodige begivenheter i disse dage, da det netop er 65 aar siden de fandt sted. Mange gamle pionerer diskuterer nu sine oplevelser i den tid, da selve Minneapolis, St. Anthony Falls og St. Paul truedes med undergang. Efter at høvdingen Big Eagle var fanget, sa han: "Vi trodde at Fort Ridgely var døren til dalen saalangt som til St. Paul, og at intet paa denne side av Mississippien vilde kunne stanse os om vi først kom gjennom døren." Men forsvarerne av Fort Ridgely var haardføre og modige mænd, som hadde trodset vildmarkens farer for at grunde vor stats civilization. De vilde ikke aapne døren men kjæmpet til det ytterste, og indianerhøvdingen Little Crow, som saa kløgtig ledet hele indianeropstanden, fik i denne kamp sin første bitre skuffelse. Han kjendte ikke til at der var kanoner i fortet. Men de gamle efterlatte kanoner blev

Pastor Muus paa kirkevei, 1861

Nybyggerens erobringstog

tat i bruk og blev av disse amatør-artillerister benyttet med saadan virkning, at det indgjød rædsel i hele indianerhæren. Døren til dalen blev holdt lukket.

Angrepet paa Fort Ridgely var imidlertid saa voldsomt, at der bare i første halvanden time faldt 10 av forsvarerne og 50 blev saaret. Men de holdt stand, og historikerne betegner denne kamp som den der vendte bladet til fordel for nybyggerne. Blodige kampe blev fremdeles kjæmpet paa forskjellige steder, men saa begyndte jengjældelsen hurtig at ramme

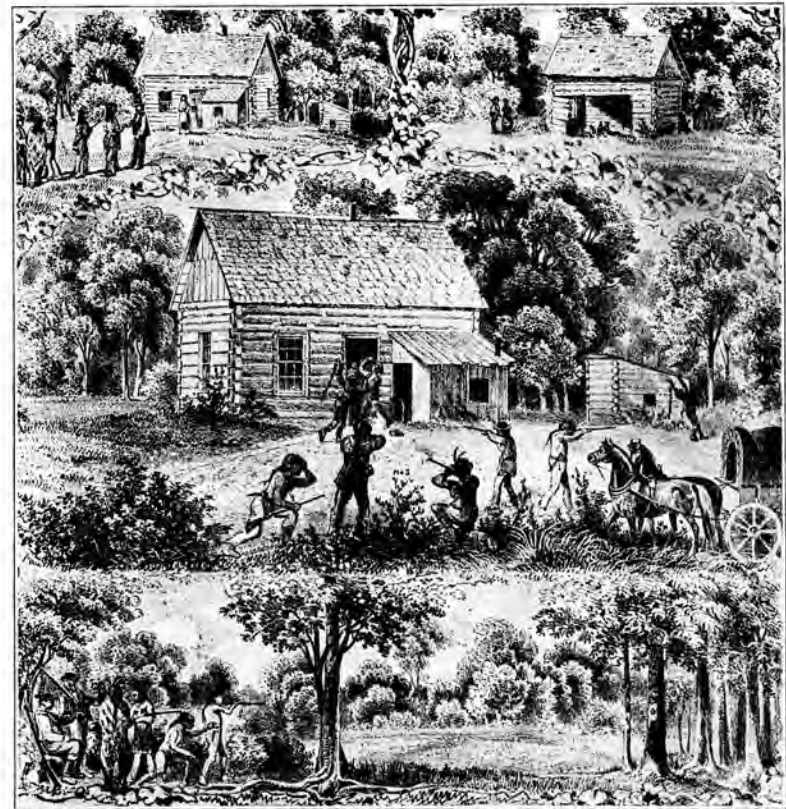
Little Crow, indianeropstandens leder

indianerne. De fleste hvite fanger friddes og indianerne blev selv efter hvert tat til fanger.

Som man nu kjører gjennom disse trakter, er der ikke meget som minder om disse blodigste begivenheter i Minnesotas historie. Men om nogen faa dage vil de bli mindet med store fester paa forskjellige steder. I nærheten av byen Sunburg vil nu Monson Lake Memorial bli avslørt paa et av de mange steder som blev farvet med nybyggernes blod. Paa grunden hvor det gamle Fort Ridgely stod vil veteranene og yngre slechter holde fest til minde om det heltedodige forsvar. I Sleepy Eye vil der bli en fire dages fest, hvor høvdingen Sleepy Eye, "den hvite mands ven," vil bli særlig hædret, og i byen Henderson vil der bli en to dages fest, hvor byens grunnleggelse for 75 aar tilbake skal feires og hvor høvdingen Pokan-

tankashe, almindelig kjendt som John Anden Dag, vil bli hædret. Det var John Anden Dag som frelste sine hvite venner i Henderson ved at advare dem. De flygtet mens Sioux indianerne herjet og brændte alle ting i deres spor.

Nu er der i alle disse trakter omtrent ingen indianere at se. Men om

First Blood — blodbadet i Acton, Minn.

man tilfeldigvis træffer en og anden, saa er det ikke stor forskjjel paa dem og andre civiliserte mennesker. Ret som det er gaar veien forbi en kirke med et høit gotisk taarn og et norsk navn, og i de grønne skoglundener lyser farmernes snehvite stuebygninger og de rødmalte uthus. Ved hovedgrinden er der postkasser hvor brev, pakker og aviser leveres hver dag, og i husene er der telefon og elektrisk lys. Paa de indhegnede marker græsser hester og store bølinger, og paa de vidstrakte akre har hveten begyndt at gulne, mens havre og byg allerede er skaaret og staar i tette shocks. Og reise-maaten er nu ganske anderledes end i pionerdagene. Paa den tid hadde

man ingen brede, gruslagte veier, og naar en nybygger med sine okser tilbake på tyve mil på en tolv timers dag hadde han gjort et godt dagsarbeide. Det var netop i disse trakter kunstneren tegnet et treffende billede av

FIRST BLOOD STØTTEN

opsat av staten Minnesota til minde om de første nybyggere som blev myrdet under indianeropstanden i 1862

Øverst: John Erenson, Ole H. Halvorsen. Nederst, fra venstre til høire: John Johnson, Andrew Kiltelson, Hans Danielson, Thor Johnson, D. Danielson, Ole Arneson, M. O. Ness, Mr. Heikel, J. P. Johnson.

pastor B. J. Muus på kirkevei (side 82). Manden som kjørte var en velkjendt nybygger. Nu rullet vor kraftige bil med en jevn fart av førti mil i timen. Det var noget hurtigere end den reglementerte fart, men mr. Haugen forsikret at farten ikke anstrengte hverken ham eller bilen det

mindste, og i vor rastløse tid gjælder det jo altid at komme hurtigst mulig til maalet.

Vi kom lørdags eftermiddag til en vakker farm i nærheten av byen Sacred Heart. Farmen lå i bunden av en dyp dal som er dannet av Minnesotaelven, og på denne farm bodde Numedalslagets geniale sekretær, mr. O. O. Enestvedt, og hans familie, som hadde indbudt os til at være deres gjester. Der er noget helt andet at være gjester i et saadant egte norsk amerikansk farmerhjem end at bo på et hotel i byen. Skjønt mr. Enestvedt var bare et halvt aar gammel da han kom fra Norge til Amerika taler baade han, hans hustru og barn udmerket norsk. Han holder de norsk-amerikanske aviser og har en stor samling av norske bøker. Det er inspirerende og vækker fornyet haab at komme til et saadant hjem, hvor beboerne i enhver henseende er hundre procent amerikanere, men hvor allikevel norsk sprog, aandsliv og kultur sættes i høisædet. Hvilken rigdom er der ikke i saadanne hjem, hvor de unge gutter og piker taler og leser norsk like saa let som engelsk og hvor fædrelandets aandsliv og traditioner holdes i agt og ære i motsætning til de mange hjem hvor der flyter norsk blod, men hvor morsmaalet er bannlyst og hvor det blir anset for simpelt og udannet at tale norsk. Den anskuelse som jeg nu i femti aar har hørt en stor del av vore dygtigste mænd forkynde, at man ikke kan være god amerikaner og samtidig holde på sin norske arv, og at det norske sprog i Amerika vilde meget hurtig forsvinde, er falsk i bund og grund. Hvorfor kan det ikke forenes at være loyal amerikaner og samtidig dyrke sin norske arv? Hvorfor skal det være nødvendig at opgi det bedste man eier for at kunne være god amerikaner? Den økonomiske fremgang avhænger i alle fald ikke derav, ti det har vist sig at de som har naadd længst frem i verden var netop de som holdt mest fast på sit morsmaal. At ville være noget man ikke er, leder derimot bare til aandsfattigdom. Og hvad det angaar, at sproget hurtig forsvinder, saa er det paafaldende, at trods alle som svigter er det norske sprog i Amerika mere agtet og anset idag end det var for femti aar tilbake.

* * *

Vi tok os god tid søndags morgen. Vi besøkte naboer og vi besøkte Numedalslagets præsident, mr. R. G. Reiersen, i byen Belview. Og saa kunde vi ikke forlate mr. Enestvedts hyggelige hjem før vi hadde besteg den høieste bakketind i nærheten av husene. Derfra var der en henrivende utsigt opover og nedover Minnesotaelvens dalbund. Saaledes var klokken blit henimot tolv da vi indfandt os på festgrunden, hvor omtrent 400 biler og en stor menneskemasse var samlet. Formiddagens program med festpræken av pastor A. H. Gjevre fra Minneapolis var over, og ved et langt bord under træerne var valdreskvindene ivrig beskæftiget med at servere middag. Der var bygget en tribune for alle som tok del i programmet, og foran tribunen og langt indover gaardsrummet var det opslaat lange bænker av furuplanker, saa største delen av forsamlingen kunde faa sitte. Farmerne hadde tat med sig matkurver, og deriblandt var

ikke mindre end 27 spand med rjummegraut, en mængde kjøtkaker, flatbrød, lefseklining og andre gode valdresretter. Middagen servertes a la sexa, og naar gjestene hadde faat sin tallerken og kaffekop fylt trak de sig tilbake til bænkene under trærne, hvor folk aat og pratet like saa livlig som under de almindelige valdresstevner. Vi fire som kom i den tolvte time og var like fra Minneapolis blev nok anset som hædersgjester; ti under vor protest blev vi tvunget op til et litet bord paa tribunen, hvor middagen servertes for os. Mellem 700 og 800 mennesker spiste middag, og alle koset og hygget sig, saa det tok over to timer før bevertningen kunde avsluttes og den største del av forsamlingen kunde bli opstillet for at fotografers.

Der var anbragt et orgel paa tribunen, og eftermiddagsprogrammet aapnedes med at forsamlingen sang "America." Derpaa holdt mr. Gjevre, som komiteens formand og festleder, en velkomsttale, og en sekstet sang "Naar fjordene blaaner."

Pastor A. H. Gjevre, som for mange aar siden hadde betjent Vangs menighet, holdt en stemningsfull tale, hvori han dvælte ved mindene fra Valdres og særlig fra hans barndomshjem i Vang. Tilslut oplæste han et dikt som han selv hadde forfattet. I dette skildret han folkelivet og naturen i Vangsbjgden saaledes som de fortonet sig i hans erindring og fantasi.

Efter pastor Gjevres tale var der sang og musik. "Kan du glemme gamle Norge" og "Valdresvisa" blev sunget, og en ung pike deklamerte Bjørnsons "Et farligt frieri." Saa holdt mr. Haugen sin tale. Blandt andet dvælte han ved bygdelagsbevægelsen og omtalte 100-aarsfesten i 1914. Han mindet ogsaa om hvorledes Amerikas deltagelse i verdenskrigen hadde lagt en dæmper over vor oprindelige nationalfølelse, men at den allikevel ulmet like sterk og fik i 1925 en værdig utløsning i 100-aarsfesten for den norske indvandring til Amerika. Han pekte ogsaa paa den rolle Valdres Samband har spillet i denne nationalbevægelse og hvorledes valdresene altid har været rede til at ta tunge løft naar det gjælder oprettelsen av vore egne skoler og andre institutioner. Harald Thorson var en egte valdres, og han gav de største gaver nogen nordmand i Amerika har ydet. Og nu netop under innsamlingen til et fast fond for Luther og St. Olaf Colleges var der atter en valdres, Knute Norsving i Fullerton, California, som ydet det største bidrag, \$50,000.00, til fondet.

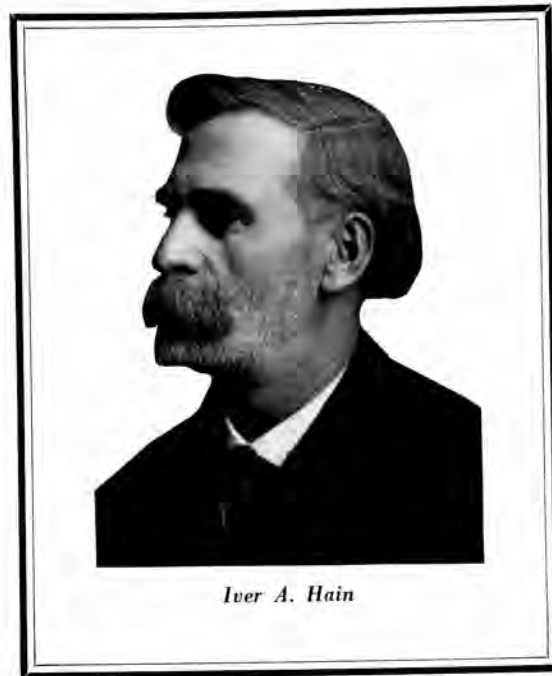
Efter mr. Haugens tale fortsattes programmet med taler, sang og deklamationer, men klokken var blit fem, og vi som skulde kjøre til Minneapolis om kvelden maatte si farvel. Før vi fik lov til at reise, maatte vi ind i stuen og ta til os vort fjerde maaltid paa denne dag! Jeg fik ikke nedtegnet navnene paa den virksomme komite, men der var flere egte og velkjendte navn fra Vang i Valdres iblandt dem. En mrs. Ellingboe var paa færde overalt for at gjøre det hyggelig for gjestene og se til at det intet manglet. Helt igjennem var det et udmerket stevne, som var til ære for komiteen og til hygge for alle som tok del.

—A. M. S.

Iver A. Hain

FORHENVÆRENDE redaktør Iver A. Hain døde efter et langt sykeleie paa diakonissehospitalet i Minneapolis søndag middag den 21de august 1927.

Iver A. Hain var født i Jøronby, Brenden, Hedalen, Valdres, den 8de januar 1865 av forældrene Anders Olsen Hain og Kari Sjursdatter Ildjarnstad. Han utvandret til Amerika vaaren 1875 sammen med forældrene,

Iver A. Hain

der bosatte sig i town of Adams, Green county, Wisconsin. Han gik paa folkeskolen og blev konfirmert i Adams menighets kirke i 1879. Moren døde allerede i 1877. Høsten 1884 kom han til Augsburg Seminar og studerte der litt over to aar. Frekventerte Minneapolis Academy (nu Minnesota College) en termin. Var skolelærer nogen aar. Høsten 1894 blev han ansat som hjælperedaktør for "Folkebladet" og blev ansvarlig redaktør i 1903. Denne stilling hadde han til 1917. Fra 1907 var han ogsaa forretningsfører og stod som saadan til 1921.

Optat som han altid var med sit redaktionelle arbeide og trykkeriet, gaves der ham ikke megen tid til foreningslivet; men han var et aktivt

medlem av Syd Minneapolis Avholdsforening og var dens formand i flere terminer. Var sekretær for Trefoldighets menighet i mange aar. Medlem av Den norsk danske presseforening og mangeaarig medlem av Valdres Samband. Han utarbeidet to mindre historier av Norges Kirke efter biskop Bangs "Den Norske Kirke." Disse to bøker blev dog helst benyttet til præmier med "Folkebladet."

Vinteren 1887 paadrog han sig en slem forkjølelse, som foraarsaket betændelse i lungehinden. Vinteren 1888 la han sig under lægebehandling, men helbredet blev han ikke. Efter 6 maaneders ophold paa St. Barnabas hospital var han omkring et aar paa Diakonissehjemmet, den gang ute paa Hennepin avenue. Han hadde en ualmindelig sterk konstitution og en ubændig viljekraft, saa skjønt han bar paa sygdommen alle disse aar, utførte han meget arbeide. Men da han skilte sig fra "Folkebladet" 1921, var han utslitt. Høsten og vinteren derefter tilbragte han hos sin søster, mrs. M. M. Sørli, Rothsay, Minn., og vaaren derefter fik han tilbud fra sin ven Anton Nybrotten i town of Adams, Green county, Wis., om at komme til ham. I denne prægtige familie blev han optat som medlem og vel saa det. I de 4½ aar han var der, syslet han med at holde skole, men mest med optegnelser av pionerens historie i town of Adams og tilstøtende townships og countyer.

Ut paa sommeren 1926 tok sygdommen mere og mere overhaand, og da det kom dertil at hospitalspleie behøvedes, tok bestyrelsen av diakonissehospitalet med megen beredvillighet sig av ham. Siden han kom dit i midten av december 1926 hadde han den bedste pleie og lægetilsyn som nogen kan faa. Tak og ære være alle vedkommende for det!

En tid efterat han kom dit, saa det ut til at han ved dr. J. T. Hendrikson's hjælp og hospitalets omsorgsfulde pleie maaske kunde komme op igjen, men sygdommen blev til døden.

Han overlevs av to søstre — ovennævnte mrs. Sørli, Rothsay, Minn., og mrs. Carrie Riley, Janesville, Wis., samt to brødre, S. A. Hain, Bagley, Minn., og O. A. Hain, Minneapolis.

En sørgegdustjeneste fandt sted onsdag den 24de august fra trefoldighetskirken. Her talte først pastor Løbeck, der holdt den egentlige likpræken, siden talte pastorene W. M. Hagen og Edw. Berntsen. Et kor av 8 sykepleiersker fra diakonissehospitalet sang mange vakre sanger. Margrethe Hagen var ved orgelet. Paa kisten var der mange blomster. Der blev ogsaa git mindekranser. Siden bragtes hans jordiske levninger til Adams norsk lutherske menighets kirke i town of Adams, Green county, Wis. Der blev han under stor deltagelse lagt til hvile paa menighetens kirkegaard den 25de august. Pastor Lawrence Sateren forrettet. Menighetens kor sang, og en samling av hans elever i religionsskolen dannet en æresvakt omkring hans baare og grav, og ved graven sang barnene meget vakkert.

Mor døde den 21de august 1877. Iver døde den 21de august 1927. Altsaa paa samme dato men 50 aar efter mors død sovnet Iver hen, og det

var vistnok paa 50 aarsdagen efter mors begravelse han blev sænket ned ved hendes side. Der vil han hvile til opstandelsens morgen blandt mange kjære venner som vandret bort før ham. Hans bedste ven, Anton Nybrotten, kom uventet dit straks efter at Iver var reist til hospitalet, men der var ingen begravelse der i mellemtiden.

Velsignet være Ivers minde, og velsignet være Adams menighet og vennene som tok sig saa kjærlig av ham.

Maa lykke og velsignelse følge familien Nybrotten for dens godhet mot ham. Ensom som Ivers livsførelse var, saa er det faa som paa-skjønnte venskap og venner som han. Tro var han mot sit livs valgsprog til det sidste: "Ærlig og tro mot min Gud, mig selv, mit kald og min overbevisning."
—O. A. HAIN.

Til Iver A. Hain

*Der faldt en stamme! Skogen blir saa glissen:
Snart staar kun halvød stubbe her og der.
Nu sank og du; ei mer du hæver issen
hernede i vor lille kjæmpehær.*

*Om kors og trængsel vi ret ofte taler—
om al den kummer vi maa drages med.
Mest smaatteri det er dog mot de kvaler
din krop og sjæl i livsenskampen led.*

*Hvor tro du var selv i dit mindste yrke,
dy yderlig beskedne smertens mand!
Og med en overlegen sjælens styrke,
med hævet, skyfri pænde holdt du stand.*

*Et sjælens styrkebad det er at skue
et liv som dit, min seierrike ven.
Hvor end du dvæler under himlens bue,
vi evig trygge steene tør dit hen.*

*Da du gik bort, da trængtes ringe møie
med avskedsord i tale eller sang:
Som harpeklang det ljoemer fra det høie:
"En Herrens helt har endt sin pilgrimsang."*

—J. J. SKØRDALSVOLD.

Hilsen til Valdres Samband

HOSLAGTE skrev jeg 1909 i "Valdres Helsing," side 152, nr. 24. Set i lyset av det som er skedd i alle disse aar, ikke at forglemme hundreaarsfesten, tror jeg disse linjer hadde sin berettigelse ved 10-aarsfesten, og ikke mindre nu.

Tror De, herr redaktør for *Samband*, at det kan tjene saken til større og mere enig virke for at fremme alt det som er stort, værdt at leve for og arbeide for iblandt vort folk, saa vær av den godhet at trykke dette lille stykke op igjen.

Med hjertelig hilsen,

22de august 1927.

A. O. DOLVEN.

* * *

Har saa ofte tænkt at sende nogen linjer til dig personlig (Prof. A. A. Veblen). I aar holdes Valdresstevnet med 10-aarsfest som krans paa et betydningsfuldt og rikt virke.

Jeg mener at Dere foregangsmænd allerede nu har mere end fuld valuta for opofrelser, hvad enten dette gjælder tid eller opofrelser paa anden maate.

Hos det hele folk har der vel ikke altid været den forstaaelse av denne samlingsbevægelse som man kunde ønsket, kanskje vel neppe heller blir paa lang tid; men det viser sig dog at tanken, selve bevægelsen, har slaat slike røtter, baaret den frugt, at nu kan arbeidet ikke mere stanses. Bør heller ikke!

Det er en stor, genial tanke dette, at samle landsmænd, og især valdreser, om gamle, kjære minder i form av snart det ene snart det andet; med det store maal for øie, at ville yde det bedste man har til dette lands fremme og trivsel, uten derfor selv som folk av et andet folk at gaa under i vrirnen av en stor nation, uten at ha sat spor av merke efter sig.

Denne tanke og arbeidet for samme er værdt alt man kan sette ind derpaa. Derfor inderlig tak for alt! For mig har denne bevægelse været overmaate kjær. "Valdres Helsing" er altid velkommen, kjærkommen.

Jeg vet vel at pene ord og talemaater hverken klær eller føder. Det var heller ikke meningen; ti der er arbeider, gjøremaal som aldrig hverken kan eller vil kunne komme ind under de her nys nævnte vederlag. Der er gjøremaal som vil ildne, varme, og klæde slik, at man blir hævet over alt underordnet — interesser, arbeider og gjøremaal som aldrig vil kunne erstattes i form av betaling med f. eks. penger eller lignende. Men efterlegtsens dom, historien, forstaaelsen vil engang komme med rikt vederlag.

Haaber jeg engang kan faa anledning til at overvære et møte av Valdres Samband.

Hjertelig hilsen og tak for alt godt.

August 1909.

(PASTOR D.)

Samband

Published quarterly by Valdres Samband at 425-429 S. 4th St., Minneapolis, Minn.

Subscription price including dues to Valdres Samband \$1.00 per year in advance.

Applications for advertising rates etc. should be sent to the president, J. E. Haugen, 97 Orin Ave. S. E., Minneapolis, Minn.

Change of address and all matters pertaining to the mailing of *Samband* should be sent to the secretary, O. A. Hain, 1227 Washington Ave. S., Minneapolis, Minn.

All cash remittances for subscriptions, advertising etc. should be sent to the treasurer, Olaf Rudi, 1506 Washburn Ave. N., Minneapolis, Minn.

Manuscripts and all matters pertaining to the editorial department should be sent to the editor, A. M. Sundheim, 425-429 S. 4th St., Minneapolis, Minn.

VALDRES SAMBAND

Embedsmænd og styre 1926-1927

J. E. HAUGEN, *formand*, 97 Orin Ave. S. E., Minneapolis.

ANDREW DALE, *viceformand*, 1204 E. Lake St., Minneapolis.

O. H. HAIN, *sekretær*, 1227 Washington Ave. S., Minneapolis.

OLAF RUDI, *kasserer*, 1506 Washburn Ave. N., Minneapolis.

A. A. HALL, *Mound*, Minn.

M. A. WEBLEN, 600 Temple Court, Minneapolis.

OLE ROOD, 4016 18th Ave. S., Minneapolis.

HERMAN KARLSGODT, 4339 Girard Ave. N., Minneapolis.

O. H. OPHEIM, 2441 32nd Ave. S., Minneapolis.

J. O. QUALE, 1743 Lafond St. Paul, Minn.

HARRY LUNDA, 3839 Sheridan Ave. S., Minneapolis.

JOHN BØEN, Fergus Falls, Minn.

Ærespræsidenter

A. A. VEULEN, 2821 A Street, San Diego, Calif.

A. M. SUNDHEIM, 425-427 S. 4th St., Minneapolis, Minn.

ST. THOMASKIRKEN PAA FILEFJELD

Det har været en fast tradition at der hver sommer holdes en gudstjeneste paa den gamle kirkestøl paa Filefjeld, hvor St. Thomaskirken i sin tid stod. I længere tid har man feiret denne gudstjeneste som Olsokmesse.

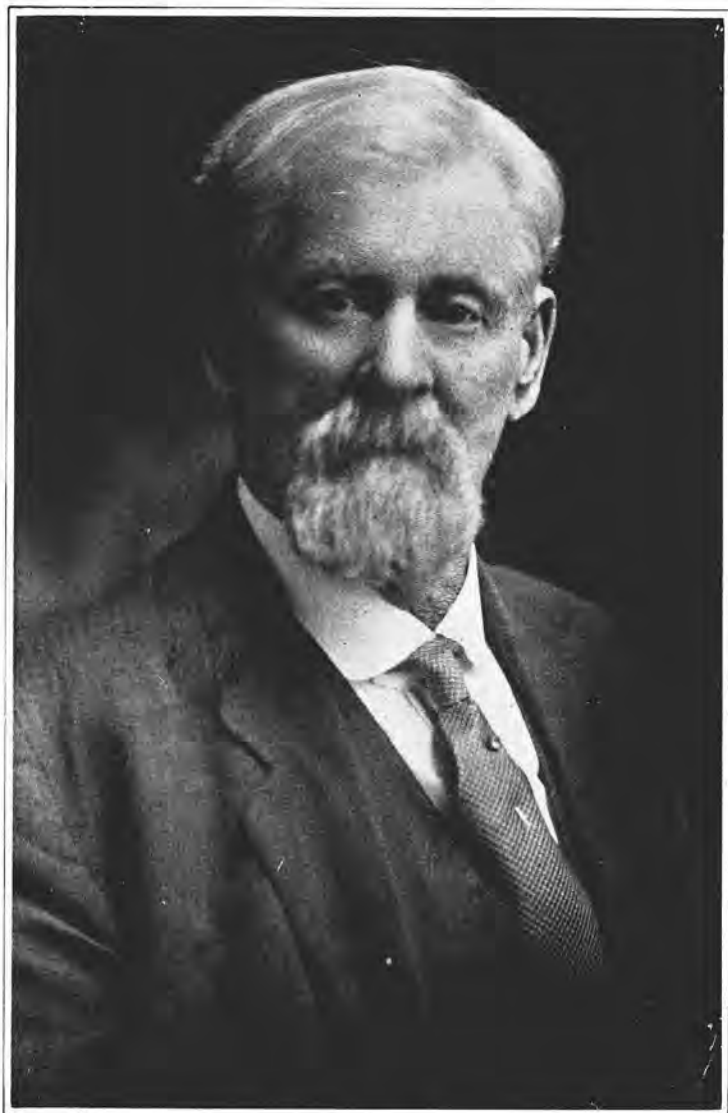
Iaar blev der ingen messe paa Filefjeld. Sognepresten i Vang i Valdres, pastor Fyrwall, meddelte

i bladet *Valdres* at fra Vangs prestegjeld skal ingen gudstjeneste mer bli henlagt til Filefjeld før forholdene deroppe er slik, at de er værdig en høitidsstund. Der har i mange aar været arbeidet for opførelsen av en ny St. Thomaskirke paa Filefjeld. Der blev indsamlet en del penger, og noget av byggearbeidet paabegyndtes i 1923. Men saa begyndte man at klandres. Nogen vilde ha stenkirke, andre vilde ha stavkirke i den gamle stil, som den første St. Thomaskirke hadde. Striden medførte at bidragene til opførelse av kirken ophørte og byggearbeidet stansedes. Sogneprest Fyrwall uttaler, at slik som byggeaffæren ligger an er den intet mindre end en skandale. Deri har sognepresten uten tvil ret. Men tusener som aldrig kunde vente personlig at delta i en høitidsstund paa Filefjeld har været hjertelig taknemmelig mot ham fordi han opretholdt traditionen under ugunstige vilkaar. Og alle disse følger sorg over at byggearbeidet forkvakledes og at traditionen er brutt.

LARS G. HANSON

I beretningen om valdresbygden Bear Creek i dette nummer av *Samband* nævnes Lars G. Hanson og Ole Jorgens som de to mænd, som hadde beskæftiget sig med at nedtegne historiske data fra nybyggerdagene i Bear Creek. Ole Jorgens, som er godt kjendt av alle *Sambands* lesere, flyttet imidlertid til Minneapolis, hvor han døde for mange aar siden, mens Lars G. Hanson vedblev at interessere sig for dette arbeide og samlet mange værdifulde opplysninger om de nybyggere som først bosatte sig i denne valdresbygd.

Jeg var ikke personlig kjendt med mr. Hanson, men hadde vekslet

Lars G. Hanson

brev med ham i anledning hans arbeide, og saa besluttet jeg for nogen uker siden at bile til Grand Meadow for personlig at konferere med ham.

Alle mennesker i Grand Meadow kjendte Lars G. Hanson, men de som jeg spurte om hvor han bodde rystet alvorlig paa hodet. Han var ikke mere iblandt dem. Den gamle pioner og hædersmand hadde nedlagt vandringsstaven. I den bygd hvor han altid hadde bodd siden han for 66 aar siden kom som 18 aar gammel gut med sine forældre til Amerika, fik han ogsaa avslutte sit arbeide. Han døde den 27de mai, og den 30te mai blev han begravet. Da var der stor sørgegudstjeneste i Bear Creek kirken.

Lars G. Hanson (Modalen) var født i Bægnadalen, Valdres, den 15de juni 1843. Han kom med sine forældre til Amerika i 1861. De kom direkte til Bear Creek, hvor hans far kjøpte en 80 acres farm. Den 11te august 1867 blev mr. Hanson gift med Siri Week, og de bosatte sig paa en farm i nærheten av Grand Meadow, hvor han bodde til sin død. Hans hustru døde i januar 1920. I deres egteskap hadde de fem barn, av hvilke tre lever: Halvor, som bor paa hjemmefarmen; Gustav, som bor paa en farm nær Elkton, Minn.; og Jorand (Mrs. Welbright), som bor i Tees, Alberta. Mr. og mrs. Hanson feiret sit guldbryllup den 12te august 1917. Mr. Hanson var et virksomt medlem av Bear Creek menighet og tok stor del i bygningen av kirken og var formand i byggekomiteen for samme. Han skildres som en retlinjet mand med gode kundskaper og en sterk, sund dømmekraft. I den henseende er han et eksempel paa hvad en mand som aldrig hadde anledning til at erhverve sig nogen skoleutdannelse kan drive det til

ved praktisk selvstudium og en ihærdig vilje. —A. M. S.

MRS. MARIT P. MOEN ER DØD

Mrs. Marit P. Moen var født den 20de april 1846 i Nord-Aurdal, Valdres. Den 30te december 1869 blev hun egtevidd til Knut Andersen Klysjordet, som døde i 1882. De hadde seks barn, av hvilke fem lever: Anders, Peder, Arne, mrs. O. J. Statsvold og Barbro Moen. Hun overleves ogsaa av en søster, Anna Veien i Langhei, Minn., som er 86 aar gammel; og en bror i Norge, Nils P. Moen, som er 89 aar gammel. En anden søster, Guri P. Moen, døde sidstleden 18de februar, 84 aar gammel. To aar efter sin egtefælles død utvandret Marit med sine fem barn til Amerika. Det saa ikke videre lyst ut for en enke med en barneflokk, hvorav den ældste var

Mrs. Marit Moen med tre sønner og to døtre

bare femten aar og den yngste fire aar at begynde saa at si uten midler som pioner. Men hun hørte til de egte norske pionerkvinder som hadde en seig utholdenhet og en urokkelig tro paa at Herren nok vilde hjelpe hende igjennem. Hun fik kjøpt 40 acres land i Blue Mound township i nærheten av Starbuck, Minn. De første aar var der naturligvis trange kaar for hende og hendes barneflokk, men ved flid og sparsomhet slog hun sig igjennem saa forholdene bedredes litt efterhvert. Ved sin død var hun i gode kaar og var eier av en vakker farm paa 120 acres. Saa dygtig som hun ellers var, hørte hun til en av de stille i landet, som alltid søkte sine medmenneskers vel. Vi tør trygt si, at hun levet og døde uten at ha en eneste uven. I Østre Zion menighet var hun et trofast medlem, og hun tok del i alle kvindeforeningens gjøremaal. Missionen laa hende særlig paa hjerte, og til den ydet hun ofte sine gaver. Nu er hun vandret hjem til sin Herre og Frelser, som hun saa trolig tjente i sit liv. Velsignet være hendes minde! —A. V. A.

SOMMERBREV FRA VALDRES

Løken, Valdres, i august 1927.

Der har gaat nogen svære skurer over dalen i det siste. Vi har hat saa meget regn før iaar. Nu trenger vi sol, baade folk og jord. Det var derfor med en viss nervøsitet vi passerte de kjendte merkedage. Marit Vasause klarte vi fint, men hundredagene var det litt værre med. La os nu faa sol. Sommeren er saa kort. Livet er saa kort. Snart er der bare et fotografi i et album igjen av det hele. —

Forleden dag kom professor Sten Konow indom her. Han var paa

vei til sin fødebygd Vang, hvor faren var prest.

— Like ved kirken staar en runesten med dyrefremstilling, reist omkring aar 1000, like før Olav den Hellige kristnet Valdres. Den blev bestemmende for mit livskald, sa professoren.

Vi kom nu ind paa "gamle ting." De skulde nu se Hurum kirke, tidligere en stavkirke av samme alder som den vakre Lomen stavkirke. I kirken henger et gammelt alterklæde, som oprindelig blev foræret til St. Thomaskirken paa Filefjeld av den skotsk-fødte oberst Hieronymus Fredrik Iddekinghe (død 1692). Han tok tjeneste i den norske hær og utmerket sig under Gyldenløvefeiden 1676-79. Og nu citerte professoren det merkelige digt, som obersten har latt indvirke paa alterduken. Professoren kunde det hele utenad:

*"Om vantro, overtro i ondskab ere
lige
er tungt at si; ti de begge onde er.
Dog dersom ieg derom min mening
rent maa si,
ieg holder vantro for at være meget
vær.
I overtro er dog en drift, Gud at
behage,
men vantro kaster plat Guds æres
throne om.
Den første haabe kan, at Gud vil
mangt fordrage.
Den sidste frygte maa sin velfor-
tente dom.
Af hellig nidkierhed ieg Idde
Kinghe dægte
med ringe alter-pragt St. Thoma
hellig dom.
Ieg tilstaar overtro min nidkierhed
opvægte.
Døm min beskuere dog ei for haardt
derom.*

*I min tid sandheden ei bedre var
opdaget.*

*Dog tjente ieg min Gud endog med
daarlighed.*

*Du som Guds naade har i større lys
opdaget.*

*sæt ikke vantro i min overtroes
staed."*

Professorens fortælling drev mig op til den gamle kirke med den merkelige alterduk. Utenfra ser den ut som en ganske almindelig landsens kirke, hvitmalet og ordinar. Men kommer man ind i den ser man, at de oprindelige søiler og kirkens indre er bevaret. Og den har flere og vakrere utskjæringer end for eksempel nabokirken Lomen. Især vakre er dragentskjæringerne paa portalen og den vakre dør med smijernbeslaget fra aar 1100, og paa takrytterne, som nu staar ved indgangen til kirkegaarden, altfor utsat for veir og vind. Ja saa forvitret er figurene, at man vanskelig kan skjelve hvad de fremstiller. Det er dog altid drager i kamp mot hinanden, i en selvødelæggende kamp utenfor kirkedøren, som de ikke makter at trænge ind gjennem. Der findes i kirken en gammel runeindskrift, som man har git denne meningsløse tydning: Einride skar søn til Olav stygt i lillefingeren!

Jeg finder snart oberst Iddekinghes alterduk. Den merkelige indskrift er brodert med et par centimeter høie, tydelige bokstaver og klædet er forsynt med oberstens familievaaben: to mot hinanden opreiste dyr, hvorav det tilvenstre synes at være en ulv og det tilhøire en ræv. Hans valgsprog staar over: *Fides qui videt Iddekinghe*. Kirken har ogsaa andre merkelige ting, men det blir for langt at nævne det alt sammen.

Der var mange kirker i Valdres

før i tiden, hele 38, mot nu 17. Men ogsaa de folk, som levet her i oldtiden, bronsealderen og stenalderen, hadde sin religiøse kultus. Derom vidner de gravhauger, som findes ved Husaker og andre steder og de merkelige helleristninger paa Saaheim ret op for Slidre kirke. Paa et Svaberg, 5x5 meter, er her indhugget over 30 tydelige "skaaltégn", 3 centimeter i diameter, og endel uforstaaelige figurer, som staar vest paa svaberget. Assisteret av sersjant Holter tegnet jeg dem av. Man kunde tænke sig at skaaltegnene forestiller solen, som forjager mørkets magter, de onde vætter representert ved den merkelige øverste figur.

De er vel utført av datidens shaman, troldmand, eller prest, paa en maate pastor Værnes' formand i Vestre Slidre sognekald, som her holdt sine gudstjenester for 4000 aar siden!

Fra fortiden gjør vi nu et hop ned i nutiden. Bilene suser nu oppover Valdres, men vi legger ogsaa merke til at cykkelen er kommet til hæder og værdighet igjen. Det ene cykkelfølge efter det andet drar forbi. Og langs sjøene kan man se leir ved leir baade av cyklister og av bilister, som driver "camping out" efter amerikansk mønster. Motorcyklene med sin øredøvende larm vil vi helst være kvit.

Nu slaar man overalt. Hesjene reiser sig bortover alle jorder. Bonden har meget at ta igjen, for turen til sætrene blev tre uker forsinket iaar, men

*No er det i Norig atter dag
med vaarsol og song i skogen.
Um sædet enn gror paa ymist lag,
det brydder daa etter pløgen.
So signe daa Gud den gode sæd,
til groren ein gong er mogen.*

M. H. i "Aftenposten."

Office open from 9 A. M. to 5 P. M.
 Consultation Hours
 11:30-12:30 noon. 2-5 P. M.
 Wednesday Eve. 7-8

DR. CARL M. ROAN
 PHYSICIAN AND SURGEON

933 Metropolitan Bank Building
 Cor. 2nd Ave. and 6th St. So.
 Minneapolis, Minn.

Telephone Geneva 7367

Drs. Scheldrup & Petersen's
 MEDICAL AND SURGICAL CLINIC

1111 Nicollet Avenue
 Minneapolis

Tops Re-covered

Upholstering

A. E. DALE
 HIGH GRADE
 AUTO PAINTING

1204 EAST LAKE STREET

MINNEAPOLIS, MINN.

Body Repairing

Seat Covers

HEYMANN BLOCH & CO'S
 Sundhedssalt [*Health-salt*]

4 ounce flasker 25c—8 oz. flasker 50c Portofrit

WHALE AMBER
Leather Dressing

Gjør sko, hansker, sæler og alt andet lær vandtæt og mykt. Er tillike god for hestehøver, idet den trækker sig ind, mykner dem og forhindrer at de tørker og sprækker. Ogsaa god for alle slags saar for mennesker og dyr.
 2½ ounce kander 15c—1 pund kander 50c—Portofrit

Alfred Andresen Drug & Chemical Co.
 A. A. HALL, Manager Mound, Minn.

MIDLAND
 NATIONAL BANK
and TRUST COMPANY
 MINNEAPOLIS

RESOURCES \$22,000,000.00

SANITARY BEDDING CO.

Manufacturers of

HIGH GRADE MATTRESSES, BOX SPRINGS
 AND FEATHER PILLOWS

Phone Dale 7371

Fisk and Rondo Streets

ST. PAUL, MINN.

BILT **WELL**
MILL **WORK**
 REGISTERED

"The Interior Woodwork For Your Home"
 PHONE DINS. 7810 FOR OUR ESTIMATOR

CARR-CULLEN CO.
 10th Ave. and Marshall St. N. E. Minneapolis

Investment Securities

Affording you safety,
a conservative yield
and ready market-
ability

LANE, PIPER & JAFFRAY, INC.

MINNEAPOLIS

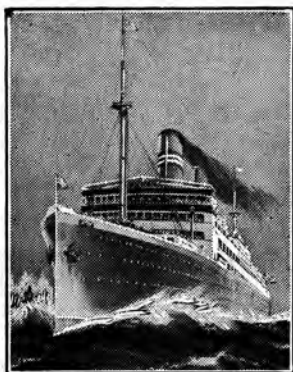
SAINT PAUL

ROCHESTER

MANKATO

FARGO

DEN NORSKE AMERIKA LINJE

Tredje klasses billetpris fra New York til Skandinavien **\$105.50.**

Fra Skandinavien til New York \$117.00.

Tur og retur **\$178.00** hvorved spares \$44.50

Kabin-klasse, minimum \$152.50.

Fri reise med Bergensbanen

Direkte til og fra NORGE

Fra New York

Bergensfjord13de sept.

Stavangerfjord1ste okt.

Bergensfjord25de okt.

Stavangerfjord15de nov.

Personlig ledet

JULE-EKSKURSION

Bergensfjord6te dec.

Hurtiggaaende, populære skibe.
Udmerkede bekvemmeligheter.
Skandinavisk kost og betjening.

Linjen er interessert i at arrangere for de forskjellige bygdelags Norgesfærd.

For videre underretning henvender man sig til vore agenter, eller til

Norwegian American Line Agency, Inc.

319 2nd Ave. S., Minneapolis